

UUTISET

Riitojenratkaisu pitää yllä WTO:n uskottavuutta

Monenkeskisen kauppajärjestelmän rapautuminen ei ole kenenkään etu, muistuttaa ministerineuvos **Juha Niemi**.
”WTO ei ole missään tapauksessa viraton. Sillä on ulospäin melko näkymätön mutta hyvin tärkeä rooli.”
Järjestöön voi tehdä valituksen, jos jokin muu maa rikkoo sovittuja sääntöjä kauppasa. Niin sanotulla riitojenratkaisupaneelilla on tälläkin hetkellä menossa useita selvitettäviä kiistoja.
Niemen mukaan siksi ei ole syytä vetää yhtäläisyysmerkkejä 14 vuoteen venyneen neuvottelukierroksen ja koko kauppapolitiittisen järjestelmän heikkouden välille.
Viime vuosikymmenien aikana riidan hävinneet ovat pääsääntöisesti noudattaneet paneelin päätöksiä, mikä on yksi maailmankaupan sujuvuuden taustatekijöistä.
Dohan kierroksen aikana WTO on myös saanut toistakymmentä uutta jäsentä. Mukana on myös kooltaan merkittäviä talouksia, kuten Kiina, Venäjä ja Ukraina.
”Ne ovat liittyttyään joutuneet sopeutumaan yhteisiin sääntöihin ja alentamaan tullejaan ja tukiaan”, Niemi toteaa.
Venäjän sitoutuminen näkemättä
MTK:n johtaja **Seppo Kallio** korostaa Juha Niemen tavoin, että varsinkin Suomen kaltaiselle pienelle maalle monenkeskisen järjestelmän toimivuus on oleellista.
Juuri nyt oma numeronsa ovat Venäjän suurvaltapolitiittiset intressit, hän huomauttaa.
Venäjä koettelee jo rajoja WTO:ssa. Se on vienyt EU:n toistamiseen riitojenratkaisuun polkumyynnin vastaisten toimien perusteista.
EU:lla on vastaavasti vienyt selvitykseen Venäjän soveltamat, liian korkeiksi katsotut tariffit maatalous- ja teollisuustuotteissa. Kantajiksi ovat liittyneet myös muun muassa Indonesia, Japani, Ukraina ja Yhdysvallat.

KAUJALEENA RUNSTEN

Nairobin kokouksen päätavoite on vahvistaa köyhimpien kehitysmaiden kuten Tansanian erityiskohtelua maailmanmarkkinoilla. Kuva on Sansibarin kasvistukkutorilta.

Dohan kierros ei pääty Nairobiin

Erityisesti köyhimpien kehitysmaiden asemaa maailman-kaupassa yritetään vahvistaa.

Maailman kauppajärjestön jäsenet löysivät kaksi vuotta sitten Baliilla uuden halun neuvotella monenkeskisestä kauppasopimuksesta. Toiveena on sen jälkeen ollut, että vuodesta 2001 jatkuneet neuvottelut kaupan vapauttamisesta saataisiin päätökseen tänä vuonna.
WTO:n ministerikokous pidetään Kenian pääkaupungissa jouluu edeltävällä viikolla. Syntykö siis sopimus?
”Jälleen tuli vastaan todellisuus, joka on kaatanut aiemmatkin yritykset. Tämä on ehkä vain liian iso pala nieltäväksi”, harmittelee ministerineuvos **Juha Niemi** Suomen pysyvistä edustustosta Genevestä.
Rimaa on laskettu. Tavoitteena on osapaketti, jolla purettaisiin maatalouden vientikilpailu, lisättäisiin palvelukaupan, polkumyynnin ja eräiden tukien läpinäkyvyyttä sekä vahvistettaisiin köyhimpien kehitysmaiden (LDC-maat) erityiskohtelua. Siihenkin on vielä paljon tehtävää, Niemi varoittaa.
Maatalouden vientitukien alasajoon kohdistuu hänen mukaansa paineita.
Vientikilpailusta päätettiin jo mahdollisesti luopua joulun alla 2008.
Vientikilpailun muodoista EU:ssa ovat olleet käytössä vientituet. Nykyisen maatalouspolitiikan mukaan niitä voi käyttää vain markkinakriisin hoitoon, eli käytännössä ne on lopetettu.
Ruoka-apu taas on Yhdysvalloille tyypillinen keino purkaa ylituotantoa. Lisäksi se käyttää lyhyitä vientiluoottaja.
Valtion kauppayhtiöistä ovat aiemmin olleet tunnettuja USA:n

lisäksi Kanada ja Australia. Kiina on myös ottanut käyttöön vientiyritykset. Intia puolestaan hyödyntää interventioita.
Kun maatalousneuvotteluja tarkastellaan kokonaisuutena, suurin kiista koskee kuitenkin maatalouden sisäisten tukien vähentämistä.
Viime vuosina myös vaurastuvat suuret kehitysmaat ovat alkaneet maksaa tukea.
”Etenkin amerikkalaiset katsovat, että jos he joutuvat leikkaamaan tukiaan, myös Kiinan ja Intian maataloustukien kasvua pitää suitsia. Kiina ja Intia eivät ole olleet asialle vastaanottavaisia”, kuvaa Juha Niemi.
Kun maataloustuista ei päästä eteenpäin, ei ole edellytyksiä sopia teollisuustuotteiden kaupan vapauttamisestakaan.
Mahdoton tehtävä?
Maailma on muuttunut 14 vuoden kuluessa täysin erilaiseksi kuin mitkä neuvottelujen lähtökohdat olivat.
”Viimeistään Nairobin ko-

kouksen jälkeen pitää käydä vakava keskustelu siitä, millaisia edellytyksiä on ylipäätään jatkaa neuvotteluja näin laajan paketin kanssa vanhalta pohjalta”, sanoo Niemi.
Ainakin useimmat teollisuusmaat edustavat näkemystä, että neuvottelutapoja pitää muuttaa vastaamaan globaalin kaupan todellisuutta.
”Henkilökohtaisesti ajattelen, että Dohan kierroksesta on tehty liian vaikea. Kauppapolitiikalla ei voida ratkoa kaikkia maailman ongelmia”, MTK:n johtaja **Seppo Kallio** tuumii.
Ihmiskunnan suuriin haasteisiin vastaaminen lisää toimivan kauppasopimuksen merkitystä viljelijöille. ”Ruokaturva ja ilmastomuutoksen torjunta ovat niin vaativia, että niihin pitäisi keskittää kaikki voimat. Kun kauppajärjestelmä toimii, ei käydä turhia kauppariitoja.”
”Tärkeintä olisi, että erityisesti LDC-maat saisivat Nairobista itselleen jotain konkreettisesti hyvää”, sanoo Juha Niemi.

KAUJALEENA RUNSTEN

KOHTI NAIROBIA

Dohan pitkä kierros

Dohan kehityskierrokseksi
kutsutaan Maailman kauppajärjestön piirissä käytyjä monenkeskisiä kauppasopimusneuvotteluja.
WTO pitää ministerikokouksen noin kahden vuoden välein. Seuraava on joulua edeltävällä viikolla Kenian Nairobissa.
Kierros alkoi voimakkaan kritiikin saattelemina vuonna 2001 Qatarin pääkaupungissa Dohassa vuonna 2001.
Eniten on edistytty vuonna 2008 Hongkongin ja 2013 Balin ministerikokouksissa.
Säännöt koskevat maatalous-, teollisuus- ja palvelukauppaa, minkä lisäksi vahvistetaan kehitysmaiden kykyä vientiä ja tuontiin.
Kierroksen peruseriaatteen mukaan mistään aiheesta ei ole sovittu, ennen kuin kaikesta on sovittu.

Velvoitteet kantokyvyn mukaan

Kiina, Intia ja Brasilia ovat WTO:n luokituksen mukaan kehitysmaita, mikä takaisi niille Dohan kierroksen voimaan tuokin erityiskohtelua. Samaan aikaan ne kuuluvat kauppina maailman suurimpiin.
Vaikka useat teollisuusmaat syöksyivät taantumaan vuonna 2008, maailmankauppa on jatkanut kasvuaan.
”Nopeasti kehittyvien maiden kasvu on ollut siis riittävää”, analysoi MTK:n johtaja **Seppo Kallio**.
Koko kierroksen keskeinen ristiriita jää edelleen usein perinteisen rikas vastaan köyhä -asetelman taakse.
”Ei voida kiistää, etteikö Kiinalla, Intialla ja Brasilialla ole huomattavia kehitysongelmia. Niitä ei siis voida kohdella kuin teollisuusmaita, sanoo ministerineuvos **Juha Niemi**.
”Mutta jos katsotaan maiden kilpailukykyä ja merkitystä kau-

passa, niitä voidaan tuskin kohdella, kuten vaikkapa Namibiaa.”
Kauppapolitiittiset velvoitteet pitäisi siis sopia selkeämmin maan kantokyvyn mukaan, koska kehitysmaat nousevat köyhyydestä kovin eri tahtiin.
”Esimerkiksi Kiina saattaa totki oma-aloitteisesti todeta, ettei se aio hyödyntää kaikkia joustoja. Mutta koko kierroksesta sopimista on vaikea jättää sellaisen varaan”, Niemi valottaa.
Erityisen arvaamaton on Intia. Se nähtiin jo Balin ministerikokouksessa kaksi vuotta sitten. Silloin Intia uhkasi kaataa koko kokouksen syistä, joiden tulkittiin osaksi liittyneen jopa sisäpolitiittisen peliin.
”Intia ei tällä erää taida nähdä tärkeänä kaupan enenevää vapauttamista ja tiukempia sääntöjä kaupan läpinäkyvyyden lisäämiseksi”, arvioi Juha Niemi.

KAUJALEENA RUNSTEN

LYHYESTI

Danske Bank tähtää kahteen miljardiin

Danske Bankin tulokseteko hiipui kolmannella vuosineljänneksellä. Pohjoismainen suurpankki uskoo silti 2,1 miljardin euron nettotulokseen tänä vuonna.
Tammi-syyskuussa Danske Bank paransi liikevoittoaan vajaan 1,8 miljardiin euroon. Se on 28 prosenttia parempi kuin viime vuonna.
Heinä-syyskuussa konserni taantui kymmenen prosenttia. Asiakkaiden taloususko hiipui. Asuntolainotus väheni. Korkokate ja palkkiot pienenevät.
Danske Bank toimii 15 maassa.

Nokia hellii omistajiaan

Verkkoyhtiö Nokia suunnittelee seitsemän miljardin euron ohjelmaa, jossa omistajille palautetaan pääomia neljä miljardia. Velkojan yritys vähentää kolme miljardia.
Omistajille maksetaan vähintään 15 sentin osinko ja 10 senttiä ylimääräistä. Omia osakkeitaan verkkoyhtiö ostaa 1,5 miljardilla eurolla.
Toimitusjohtaja **Rajeev Suri** uskoo toimien takaavan Alcatel-Lucent-yrityskaupan onnistumista.
Nokian heinä-syyskuun liikevoitto laski 330 miljoonaan euroon, kun se vuosi sitten oli 406 miljoonaa euroa. Liikevaihto aleni runsaaseen kolmeen miljardiin euroon.

YIT sai stippeensä Venäjällä

Rakennusyhtiö YIT:n heinä-syyskuun liikevoitto putosi 20,3 miljoonaan euroon viime vuoden 33,5 miljoonasta. Venäjällä tulos romahti jopa 85 prosenttia.
YIT:n liikevaihto jäi 392 miljoonaan eli viidenneksen vuotta aiemmasta, jolloin heinä-syyskuussa liikevaihtoa kertyi 485,7 miljoonaa euroa.
Venäjällä epävarman taloustilanteen arvioidaan hidastavan edelleen maan asuntomarkkinoita.

Sanoman liikevoitto nousi niukasti

Viestintäkonserni Sanoman heinä-syyskuun liikevoitto ilman kertaerää nousi niukasti 62,5 miljoonaan euroon, kun se vuosi sitten vastaavana aikana oli 62,1 miljoonaa euroa. Liikevaihto putosi selvästi 458,8 miljoonaan euroon. Viime vuoden heinä-syyskuussa liikevaihtoa kertyi 477,8 miljoonaa euroa.
Sanoma ennustaa konsernin liikevaihdon supistuvan tänä vuonna suunnilleen viime vuoden malliin.

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Maaseudun Tulevaisuuden maksuton uutiskirje ilmestyy joka arkipäivä.

UUSI PALVELU!

Tilaa uutiskirje ja saat sähköpostiisi tiiviin koosteen maaseudun tärkeimmistä uutisista ja puheenaiheista.

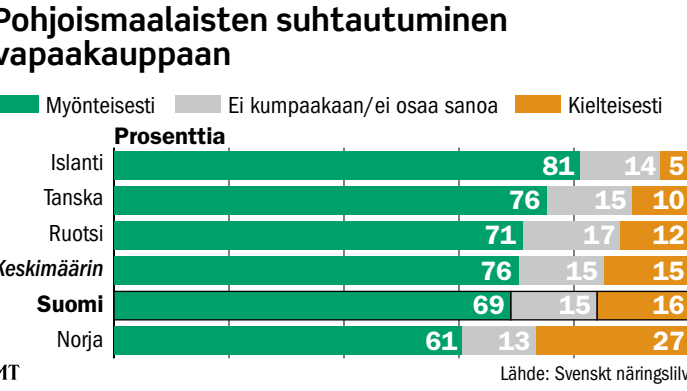
Tilaa heti osoitteesta: maaseuduntulevaisuus.fi/uutiskirje

QR-koodin avulla pääset älypuhelimellasi suoraan tilaussivulle.

TTIP-sopimus saa Suomessa niukan enemmistön kannatuksen

Suomessa ja Norjassa suhtaututaan muita Pohjoismaita kriittisemmin EU:n ja Yhdysvaltain neuvottelemaan kauppasopimukseen TTIP:hen. 55 prosenttia suomalaisista vastaajista kannattaa ja 17 prosenttia vastustaa sopimusta.
Tulos ilmenee pohjoismaisesta kyselystä, jonka on teettänyt Svenskt Näringsliv. Se on Elinkeinoelämän Keskusliiton Ekin ruotsalainen sisarjärjestö.
Huolta geenimuuntelusta
Yleiseen kaupan vapauttamiseen suhtautumista kyselyn valossa Suomessa selvästi myönteisemmin kuin TTIP-sopimukseen. Enemmän kuin

Suomalaista lähes kolme neljästä pitää Venäjää hyvänä kohteena lisättäessä kauppaa.

OP: Yritykset varovaisia investoinneissaan

Yritysten investoinnit ovat OP-ryhmän mukaan hieman piristyneet. Maaseudun yrityksissä ja maatiloilla ollaan varovaisia, mutta pientä kasvua on sielläkin.
OP-ryhmä lisäsi alkuvuonna yritysten rahoitusta seitsemän prosenttia. Yritykset investoivat koneisiin ja laitteisiin.
”Valopilkkuja on useilla toimialoilla ja ympäri maata”, johtaja **Ari Pöntinen** sanoo.
Pöntinen vetää Helsingin OP-keskuksessa yritysosaastoa.

OP-ryhmän avainlukuja tammi-syyskuu

	1-9/2014	1-9/2015	Muutos %
Tulos ennen veroja, milj. e	739	926	25,3
- pankkitoiminta	459	531	15,5
- vahinkovakuutus	190	218	14,6
- varallisuudenhoito	145	168	15,5

Maatilojen rahoitus siirrettiin sinne alkuvuonna.
”Maatilat selvästi empivät investointeja nykyisissä epävarmuuden oloissa.”
Ongelmatilojen määrä ei ole lisääntynyt.
OP-ryhmä on tekemässä kaikkien aikojen ennätystulosta. Vakavaraisuus on vankka, mikä

mahdollistaa lisäosauuden hankkimisen rahoitusmarkkinoilta.
”Suomi nouseun on teema, johon olemme sitoutuneet”, pääjohtaja **Reijo Karhinen** lupaa.
Alkuvuodelta ryhmä raportoi 926 miljoonan euron tuloksen. Ryhmä ylsi tammi-syyskuussa parempaan liiketulokseen kuin koko viime vuonna.
”Toimintaamme kuvastavat vahva kasvu ja uudistuminen”, Karhinen myhäilee.
Alkuvuonna tulosparannus oli 25 prosenttia. Heinä-syys-

kuussa vauhti hiipui hieman. Tulos oli nyt 299 miljoonaa ja vertailutulos 251 miljoonaa.
Koko vuoden tuloksesta ryhmässä odotetaan selvästi parempaa kuin viime vuoden 915 miljoonaa.
OP-ryhmällä on yksi miljarditulot, vuodelta 2007.
Karhinen arvostelee päätöksentekoa Suomessa. Rakenteita pitää uudistaa, sillä ketteryys on kilpailuvaltti digimaailmassa. Osaamista Suomessa riittää.

JUHANI VIITALA